

Σύλλογοι που Έγραψαν Ιστορία

Από την έναρξη της λειτουργίας του Ερευνητικού Κέντρου πρόεδρος διετέλεσε ο καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης **Ιωάννης Ταρνανίδης** και διευθύντρια η δέκτορας της Παιδαγωγικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης **Μαρία Βεργέτη**.

Σε συνεργασία με το **Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης** το Κέντρο έχει υλοποιήσει τέσσερα ερευνητικά προγράμματα:

1) 1996-1998: «Ομογενείς από την πρώην Σοβιετική Ένωση, 1985-1995: Ζητήματα στέγασης, απασχόλησης, ταυτότητας»

2) 1998-1999: «Ένταξη Ποντίων ιατρών στην ελληνική πραγματικότητα»

3) 1998-1999: «Νεφέλη»

4) 1998-2000 «Οδυσσέας»

και έχει εκδώσει τις κάτωθι μελέτες:

α) Κωνσταντίνου Α. Βακαλόπουλου, Ο ελληνισμός της Βόρειας Θράκης και του Θρακικού Ευξείνου Πόντου (μέσα από το αρχείο Γκιουμουσεκέρδανη), 1995

β) Κωνσταντίνου Α. Βακαλόπουλου, Φιλεκαπαιδευτικός σύλληλος Αδριανούπολης, (1872-1996): Από την μαρτυρική θρακική γη στα άγια χώματα της Μακεδονίας, 1996

γ) Στάθη Πελαγίδα, Το κρυπτοχριστιανικό ζήτημα στον Πόντο, 1996

δ) Στάθη Πελαγίδα, Άγιος Γεώργιος Περιστερώτα - 1200 χρόνια

ε) Τάσου Κυριακίδη, Ενημερωτικός κατάλογος με πληροφορίες και διευθύνσεις χρήσιμες, για τους Έλληνες Ποντίους από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Μετά το θάνατο του προέδρου του Σωματείου Κωνσταντίνου Κυριακίδη το 1996, ουσιαστικά ο εκδότης Τάσος Κυριακίδης ανέλαβε το βάρος του συντονισμού τόσο του Σωματείου όσο και του Ερευνητικού Κέντρου. Το 2001 όμως αποχωρεί από το Σωματείο και το Ερευνητικό Κέντρο μένει στην ουσία χωρίς διεύθυνση. Ξαναρχίζει τη λειτουργία του στο β' μισό του 2003 όταν το αναλαμβάνει το εκλεγμένο στο Δ.Σ μέλος του Σωματείου και σημερινός συντονιστής του Θεοδόσης Κυριακίδης.

Η κατεύθυνση του Ερευνητικού Κέντρου αλληιάζει και από το βαλκανικό και παρευξείνιο ελληνισμό επικεντρώνει τις ερευνητικές του προσπάθειες στον ελληνισμό που έζησε στον Πόντο και γενικότερα στα μικρασιατικά χώρα.

Η πρώτη μεγάλη εκδήλωση που οργάνωσε το Ερευνητικό Κέντρο «Άγιος Γεώργιος Περιστερώτα» ήταν το Επιστημονικό Συμπόσιο Περί Πόντου, προς τιμή των **Anthony Bryer** και **Οδυσσέα Λαμπιδή**, από 30/1 έως την 1/2/2004, στην Παλαιά Αίθουσα Τελετών της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Το Συνέδριο, που σημείωσε μεγάλη επιτυχία και ήταν ουσιαστικά ένα πρώτο βήμα εδραίωσης του ενδιαφέροντος για τις ποντιακές έρευνες, συνδιοργάνωσαν μαζί με το Ερευνητικό του Περιστερώτα η **Εύξεινος Λέσχη Θεσσαλονίκης**, το **Κέντρο Ποντιακών Μελετών**, η **Μέριμνα Ποντίων Κυριών** και ο **Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών και Σπουδαστών Θεσσαλονίκης**.

Στα επόμενα χρόνια το Ερευνητικό οργάνωσε στις εγκαταστάσεις του στη Θεσσαλονίκη και στο Ροδόχωρι της Νάουσας διάφορες ομιλίες, εκθέσεις σπάνιων βιβλίων για τον Πόντο και επιστημονικές συναντήσεις. Παράλληλα, ο συντονιστής του πραγματοποιεί διαλέξεις για τον ποντιακό ελληνισμό σε διάφορα επιστημονικά συνέδρια και ομάδες εργασίας στην Ελλάδα, Τουρκία, Αμερική, Καναδά, Γερμανία και Ιταλία.

Συστηματικότερη δράση ανέπτυξε το Ερευνητικό Κέντρο τα τελευταία δυο χρόνια (2008-2009), η οποία παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω:

1) Οργάνωσε στις 27-29 Σεπτεμβρίου του 2008, σε συνεργασία με την **Εύξεινο Λέσχη Θεσσαλονίκης**, τη **Μέριμνα Ποντίων Κυριών** και τη **Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δράμας**, το **2ο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο Ποντιακών Ερευνών** προς τιμή του **κορυφαίου Ρώσου μεσαινολόγου**, που ασχολήθηκε επιστημονικά με τον Πόντο, **Sergrei Karpov**, και με τη συμμετοχή των διακεκριμένων επιστημόνων από όλο τον κόσμο που εξειδικεύονται στην έρευνα της ιστορίας του Πόντου. Υπήρχαν συμμετοχές από Ελλάδα, Κύπρο, Αμερική, Αγγλία και Ρωσία. Επίσης στο Συνέδριο αυτό τιμήθηκε η μνήμη του μεγάλου συνθέτη και αρχιμουσικού **Οδυσσέα Δημητριάδη**. Το Συνέδριο έχει εξαιρετική σημασία όχι μόνο γιατί μαζεύονται οι πλέον ειδικοί επιστήμονες της Ελλάδας και του εξωτερικού και ανακοινώνουν τα αποτελέσματα των πρόσφατων ερευνών τους, αλλά επίσης γιατί το ενδιαφέρον για τις ποντιακές έρευνες ανοίγεται προς το εξωτερικό και καθίσταται διεθνές. Οι συναντήσεις αυτές συνεπάγονται συνεργασίες σε ερευνητικό και επιστημονικό επίπεδο. Πρώτοι ενδεικτικοί καρποί αυτών των προσπαθειών είναι η πρόταση του πανεπιστημίου του **Birmingham** της Αγγλίας για οργάνωση του επόμενου συνεδρίου στο εκεί πανεπιστήμιο.

2) Ετοίμασε την έκδοση των **Πρακτικών** των δυο Διεθνών Συνεδρίων για τις ποντιακές έρευνες (του 2004 και του 2008).

3) Σε συνεργασία με την Περιφερειακή Επιτροπή Νεοθραίας Σ.Π.Σ. Θεσσαλονίκης, τη Συντονιστική Επιτροπή Νεοθραίας της Π.Ο.Ε. και την Αρμενική Νεοθραία Ελλάδα, οργάνωσε διάλεξη του παγκοσμίου φήμης καθηγητή **Richard Hovannisian** του πανεπιστημίου UCLA της Καλιφόρνια με θέμα: «Οι αλληγορίες στο τοπίο της ιστορικής δυτικής Αρμενίας». Σκέψεις από

Ερευνητικό Κέντρο «Άγιος Γεώργιος Περιστερώτα»

Το Σωματείο «Άγιος Γεώργιος Περιστερώτα»

έπειτα από εμπνευσμένη

πρωτοβουλία του τότε προέδρου του,

δικηγόρου **Κωνσταντίνου Κυριακίδη**,

και με την ουσιαστική συνεργασία του

μετέπειτα προέδρου του Σωματείου,

εκδότη **Αναστάσιου Κυριακίδη**,

ίδρυσε και άρχισε από το 1995 να λειτουργεί

το «Κέντρο Ερευνών και Τεκμηρίωσης

για τον Ελληνισμό των Βαλκανικών

και Παρευξείνιων Χωρών».

ένα ταξίδι στο παρελθόν».

4) Συνεχίστηκε η ταξινόμηση του αρχαιολογικού υλικού (φωτογραφίες, οπτικοακουστικά και ηχητικά ντοκουμέντα, έγγραφα κ.λπ.) και της βιβλιοθήκης του Σωματείου. Ξεκίνησε ήδη το β' μέρος αυτού του προγράμματος που αφορά την τεκμηρίωση και ψηφιοποίηση του υλικού, ώστε να καταστεί δυνατή η προσέγγισή του από το διαδίκτυο. Ήδη ψηφιοποιούνται οι κασέτες ήχου και οι βιντεοκασέτες με σπάνιο και σημαντικό αρχαιολογικό υλικό.

5) Εμπλουτίστηκε η βιβλιοθήκη του Ερευνητικού Κέντρου με σημαντικές ειδικές μελέτες. Το κόστος για το 2008 έφτασε περίπου στα 1.500 ευρώ, ενώ για το 2009 έφτασε περίπου στα 650. Επίσης μέσω των επαφών του Συντονιστή του Ερευνητικού Κέντρου διάφοροι σημαντικοί καθηγητές, κυρίως της αθηνοδραπής, δώρισαν βιβλία τους για τη βιβλιοθήκη του «Άγιου Γεωργίου Περιστερώτα», η οποία έχει πλέον καταστεί ως μια από τις αθηνογενέστερες εξειδικευμένες βιβλιοθήκες για τον Πόντο.

6) Αποστάλησαν μελέτες στην αγγλική γλώσσα σχετικά με τη γενοκτονία των Ελλήνων της Μικράς Ασίας και του Πόντου σε ειδικά ερευνητικά κέντρα και καθηγητές-γενοκτονολόγους του εξωτερικού. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον **Roger Smith**, **Taner Akcam**, **George Shirinian**, **Theofani Stavrou** κ.ά.

7) Ενισχύθηκε η υλικοτεχνική υποδομή του Ερευνητικού Κέντρου με την αγορά ειδικού προτζέκτορα προβολής, σκάνερ και φωτοτυπικού.

8) Ανακατασκευάστηκε η ιστοσελίδα του σωματείου κάτω από τη διεύθυνση www.peristereota.com.

9) Συνεχίστηκε και για τα έτη 2008-2009 η χρηματοδότηση λειτουργίας του ελληνικού σχολείου στην περιοχή της

Από την ομιλία του ομότιμου καθηγητή του UCLA **Richard Hovannisian**, στις 30 Σεπτεμβρίου 2008 στη Θεσσαλονίκη

Ο υπεύθυνος του Ερευνητικού κέντρου κ. Θεοδόσης Κυριακίδης με τον **Sergrei Karpov** και την κ. **Άρτεμις Καρανίκα-Κούμα**

Τιφλίδας, σε συνεργασία με τη Μέριμνα Ποντίων Κυριών και το Σύλλογο Κρωμαίων Καθαμαριάς.

10) Ζητήθηκε η συνεργασία του Μουσείου Μπενάκη για τη συντήρηση, ψηφιοποίηση και προβολή των χειμνίων του Σωματείου. Σκοπός αυτής της συνεργασίας είναι η δημιουργία στη Μονή του Αγίου Γεωργίου Περιστερώτα στο Ροδόχωρι επισκέψιμου ιστορικού Μουσείου του Ποντιακού Ελληνισμού.

11) Πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 10 Μαΐου 2009 από τη Συντονιστική Επιτροπή Νεοθραίας της Π.Ο.Ε., την Αρμενική Νεοθραία Ελλάδα και την Πανελλήνια Ένωση Ασυριών, σε συνεργασία με το Ερευνητικό Κέντρο εκδήλωση με κεντρικό θέμα «Πόντιοι - Αρμένιοι - Ασύριοι: Τρεις Γενοκτονίες, Ένας Θύτης» στην αίθουσα εκδηλώσεων της Παλαιάς Βουλής. Το πάνελ των ακαδημαϊκών δημιουργήθηκε με ευθύνη του Ερευνητικού Κέντρου και συμπεριελάμβανε τους **Roger Smith**, ομότιμο καθηγητή πολιτικών επιστημών και πρώτο πρόεδρο της Διεθνούς Ένωσης Ακαδημαϊκών για τις Γενοκτονίες (IAGS), **Taner Akcam**, Καθηγητή ιστορίας στο πανεπιστήμιο Clark της Μασσαχουσέτης, καθώς και **George Shirinian**, Διευθυντή του Zoryan Institute στο Τορόντο του Καναδά.

12) Το Ερευνητικό Κέντρο σε συνέχεια των υποτροφιών σε νέους ερευνητές της Ελλάδας και του εξωτερικού δέχτηκε ως υπότροφο για το Α' εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2009-2010 τον ιστορικό **Harun Yeni**, ο οποίος εκπονεί το διδακτορικό του στο Πανεπιστήμιο της Άγκυρας **Bilkent** υπό την εποπτεία του οθωμανολόγου καθηγητή **Halil Inalcik** και με θέμα *The Via Egnatia region during the Ottoman period, 15th-17th centuries*. Ο υποψήφιος διδάκτορας θα διαμείνει στους ξενώνες του Ερευνητικού Κέντρου, όπου θα έχει την ευκαιρία να συμβουλευτεί την πλούσια βιβλιοθήκη του αλλιά και να έρθει σε επαφή με Έλληνες επιστήμονες.

13) Επίσης συνεχίζεται η υποτροφία προς τον υπ. διδάκτορα του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας **Αλέξανδρο Καστρινάκη**, που εκπονεί διδακτορικό υπό την εποπτεία του καθηγητή **Κώστα Φωτιάδη** και με θέμα: «Η εθνική, θρησκευτική και πολιτική συνείδηση των Ελλήνων του Πόντου από το 1850 ως το 1923».

14) Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της εκπαίδευσης νέων επιστημόνων στα ζητήματα της Γενοκτονίας, προκήρυξε **ετήσια υποτροφία** τρίτοετών τουλάχιστον ή μεταπτυχιακών φοιτητών για να παρακολουθήσουν σεμινάριο για τη Γενοκτονία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Τορόντο του Καναδά. Το Σεμινάριο διοργανώνεται από το **Διεθνές Ινστιτούτο για τη Γενοκτονία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (International Institute for Genocide and Human Rights Studies, IIGHS)**, (www.genocidestudies.org) σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο του Τορόντο και διδάσκουν σ' αυτό διεθνούς φήμης καθηγητές και σημαντικοί εξειδικευμένοι επιστήμονες.

15) Το Ερευνητικό Κέντρο του Αγίου Γεωργίου Περιστερώτα με τη Συντονιστική Επιτροπή Νεοθραίας της Π.Ο.Ε. διοργάνωσε **Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό με θέμα την Ιστορία των Ελλήνων του Πόντου**. Ο διαγωνισμός σημείωσε τεράστια επιτυχία καθώς συμμετείχαν σε αυτό περίπου 400 μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

16) Στα πλαίσια των επιστημονικών δραστηριοτήτων του, το Ερευνητικό Κέντρο έχει προγραμματίσει τη δημιουργία ιστορικού ντοκιμαντέρ για τον Πόντο με τη συμμετοχή σημαντικών καθηγητών Πανεπιστημίου της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η παραγωγή γίνεται με τη συνεργασία της πολυβραβευμένης εταιρίας παραγωγής της σειράς ντοκιμαντέρ του Εξάντα, την **Smallplanet Production**. Αφηγητής/εναγός στο ταξίδι αυτό στην ιστορία του Πόντου θα είναι ο καταξιωμένος Έλληνας ηθοποιός **Κώστας Αρζόγλου**, ενώ το ντοκιμαντέρ θα είναι δίγλωσσο (ελληνικά/αγγλικά). Το έργο υπολογίζεται να ολοκληρωθεί τους πρώτους μήνες του 2010 και θα συμμετέχει σε διαγωνιστικά τμήματα διεθνών Φεστιβάλ ντοκιμαντέρ. Παράλληλα θα εκδοθούν 1000 DVD τα οποία θα αποσταλούν σε επιλεγμένα ερευνητικά κέντρα και πανεπιστημιακές ταινιοθήκες.

Πέραν όλων των παραπάνω δραστηριοτήτων το Ερευνητικό Κέντρο πρόσφερε αφιλοκερδώς τις συμβουλευτικές του υπηρεσίες τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό, όπου αυτό ήταν απαραίτητο χωρίς να αξιώνει σχετική διαφήμιση. Παράλληλα πρέπει να επισημανθεί ότι η λειτουργία του Ερευνητικού αποτελεί ουσιαστικά μια **εθελοντική προσφορά των μελών του στον Ποντιακό Ελληνισμό**, αφού κανένας από τα στελέχη που το απαρτίζουν δεν αμείβεται για τις υπηρεσίες του στο Κέντρο.

Η δυναμική που έχει αναπτύξει για το μέλλον είναι πολύ σημαντική αφού έχει αποκτήσει ένα αξιόλογο διεθνές δίκτυο επαφών με σημαντικούς επιστήμονες, ενώ έχει καταφέρει να τροφοδοτήσει το ενδιαφέρον για τις ποντιακές έρευνες σε ξένα ακαδημαϊκά ιδρύματα.

Επικοινωνία:

Γραφεία - Πνευματικό και Ερευνητικό Κέντρο, Ομήρου 78, 54631 Θεσσαλονίκη, Τηλ.: 2310271522, Φαξ: 2310271522, admin@peristereota.com

Ιερά Μονή: Ροδόχωρι Νάουσας, τ.κ. 59200, Τηλ.: 2332051167